

Utlåtande 2005:102 RIII (Dnr 314-3765/2004)

Fler parkeringsplatser i bergrum och tunnlar

Motion av Didar Samaletdin och Ulf Fridebäck (båda fp) (2004:53)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2004:53) av Didar Samaletdin och Ulf Fridebäck (båda fp)
anses besvarad med vad som föredragande borgarrådet anför.

Föredragande borgarrådet Leif Rönngren anför följande.

Motionen

I motion 2004:53 av Didar Samaletdin och Ulf Fridebäck (båda fp) belyses problemet med bristen på parkeringsmöjligheter i Stockholms innerstad. De anser att de åtgärder som görs inte löser problematiken och de vill därför utreda möjligheterna att använda några av de bergrum och tunnlar som finns under Stockholm till parkering, *bilaga*.

Remisser

Motionen har remitterats till brand- och räddningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och gatu- och fastighetsnämnden.

Brand- och räddningsnämnden beslutade att återremittera ärendet för ett förtydligande över var brandförsvarets bergrum och tunnlar finns, deras storlek och användning idag. När ärendet åter behandlades beslutade nämnden att översända förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen. Förvaltningen redogör i sitt utlåtande för hur stadens bergrum används och i vilken omfattning det går att få till fler parkeringsplatser. Brandförsvaret har regelbundet

kontakt med Stockholms Stads Parkerings AB där eventuellt förvaltningens berg kan ingå som en del.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade att som svar på motionen överlämna och åberopa kontorets utlåtande. Stadsbyggnadskontoret hänvisar till utrednings- och statistikkontorets tjänsteutlåtande där utrednings- och statistikkontoret framför att det är utanför USK:s kompetens att bedöma behovet av parkeringsplatser, liksom var eventuella nya parkeringsgarage bör byggas. Det är en uppgift för Stockholms Stads Parkerings AB samt gatu- och fastighetsnämnden/den nya trafiknämnden att analysera dessa frågor och utarbeta förslag. Om berggrum och tunnlar ska ianspråkta i enlighet med motionärernas förslag måste även brand- och räddningsnämnden analysera frågeställningen utifrån säkerhetsaspekter.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade att arbetet med att skapa fler parkeringsplatser bör intensifieras och har länge varit en prioriterad fråga för gatu- och fastighetsnämnden. Dels för att det är brist på p-platser, dels för att frigöra markyta för människor att vistas på. Nämnden anser emellertid att förslaget till parkeringsgarage under Skeppsbron/Slottsbacken är ytterst komplicerat och problematiskt med tanke på de kulturhistoriska värden som finns i Gamla stan.

Mina synpunkter

Det finns ett sedan länge påbörjat arbete mellan Stockholms Stads Parkerings AB, gatu- och fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden om att klarlägga och utreda vilka lägen där underjordiska parkeringsanläggningar kan byggas. Detta arbete fortskrider och i gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande finns en redovisning vad som har skett fram till dags dato. Det är ändå viktigt att påpeka att antalet nya p-platser i staden ökar, allteftersom fler bostäder byggs. Sex stora nya garage runt om i staden kommer till stånd de närmaste åren med 1 323 nya p-platser. Majoriteten har också förtydligat fastighetsägarnas ansvar för parkering och angöring genom den höjning av parkeringstalen som antagits. Jag vill samtidigt erinra om majoritetens parkeringspolitik som syftar till ökad framkomlighet och säkrare trafikmiljö, bl.a. genom en omställning från gatu- till tomtparkering.

Trots dessa nytillskott av platser kommer det inte att täcka behovet av nya p-platser som stadigt ökar i takt med att Stockholm växer. Försöksprojektet med Rörstrandssnurren är en innovativ lösning vilket gör att väldigt lite markyta behöver tas i anspråk. Denna lösning kommer att följas upp av ett antal p-

snurror på exempelvis Blasieholmen. En förutsättning för att få ekonomi i nya parkeringsgarage är att det finns en efterfrågan av avgiftsbelagda p-platser.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anföra.

Antalet parkeringsplatser är för litet i förhållande till antalet bilar. Detta gäller inte minst i Stockholms innerstad. Att därför ta fram förslag till vilka bergum och tunnlar som skulle kunna användas till parkeringar är en god idé.

Precis som USK skriver i sitt tjänsteutlåtande så ligger det utanför USK:s kompetens att bedöma behovet av parkeringsplatser och var nya parkeringsplatser skulle kunna byggas. Det är därför fullständigt obegripligt varför gatu- och fastighetsroteln valt att remittera motionen till USK. Den statistik som redovisas är ju redan känd.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

På grund av den dåliga luftkvaliteten vid Hornstull bör inte Högalidsgaraget byggas med mindre än att lika många parkeringsplatser på gatorna i området tas bort. Ett nettotillskott av 200 parkeringsplatser gör annars att miljö kvalitetsnormerna för PM10 och kvävedioxid överskrids. Eftersom det idag finns gott om lediga platser i Stockholms Parkerings och Svenska Bostäders garage alldeles invid Högalidskyrkan är det dessutom svårt att se att det finns ekonomiskt underlag för ytterligare garage i området.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Motion (2004:53) av Didar Samaletdin och Ulf Fridebäck (båda fp) anses besvarad med vad som föredragande borgarrådet anför.

Stockholm den 11 maj 2005

På kommunstyrelsen vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Leif Rönngren

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Kristina Alven-dal* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ulf Fridebäck* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (fp) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Åsa Romson* (mp) med hänvisning till det sär-skilda uttalandet av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I motion 2004:53 belyses problemet med bristen på parkeringsmöjligheter i Stockholms innerstad. De anser att de åtgärder som görs inte löser problematiken och de vill därför utreda möjligheterna att använda några av de bergrum och tunnlar som finns under Stockholm till parkering, bilaga.

REMISSER

Motionen har remitterats till brand- och räddningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och gat- och fastighetsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 20 januari 2005 att som svar på motionen överlämna och åberopa kontorets utlåtande. Stadsbyggnadskontoret hänvisar till utrednings- och statistikkontorets tjänsteutlåtande.

Utrednings- och statistikkontorets tjänsteutlåtande daterat 30 december 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Motionärerna tar upp bristen på parkeringsplatser i Stockholms innerstad och anser detta vara ett stort problem. Motionärerna föreslår att möjligheten att använda några av de många bergrum och tunnlar som finns under Stockholm till parkeringar bör utredas inom staden.

Utrednings- och Statistikkontoret anser att motionen bör anses besvarad med vad som anförs i detta tjänsteutlåtande.

Statistiken över antalet bilar som är registrerade i Stockholms stad visar på en märkbar ökning de senaste 10 åren.

1995	249 861 bilar
2000	323 450 bilar
2003	324 208 bilar

Kontoret har dock inte antalet bilar nedbrutet per vilket delområde. Det beror på att 130 305 bilar (år 2003) är registrerade på juridiska personer, vilket inte säger något om var de som använder bilarna bor.

En analys av det ökade antalet bilar visar att 43,8% av ökningen beror på fler leasingbilar, taxi samt yrkesmässig trafik.

Det saknas officiell statistik över antalet parkeringsplatser i staden. Såväl staden som dess bolag Stockholm Parkering AB har p-platser, men det finns även privata företag, bostadsrättsföreningar mm som tillhandahåller parkeringsmöjligheter.

Kontoret har dock funnit uppgifter om antal avgiftsbelagda parkeringsplatser i innerstaden som gatu- och fastighetskontoret ansvarar för.

1995	28 031 parkeringsplatser
2000	29 019 parkeringsplatser
2003	29 865 parkeringsplatser

Därutöver har Stockholms Parkering för närvarande ca 17 000 parkeringsplatser i innerstaden.

Det kan konstateras att staden på olika sätt bidragit till att öka antalet parkeringsplatser. Som statistiken ovan visar, så har gatu- och fastighetskontoret ökat antalet p-platser med drygt 1 800. Stockholm Parkering AB har ett ambitiöst utbyggnadsprogram för parkeringsgarage, vilket bör vara i linje med motionärernas intentioner. Sedan 1999 har parkeringsbolaget skapat närmare 1 000 nya p-platser, varav huvuddelen i innerstaden. Bolaget har dryga 2 000 ytterligare platser i olika skeden i planeringsprocessen.

Det är utanför USK:s kompetens att bedöma behovet av parkeringsplatser, liksom var eventuella nya parkeringsgarage bör byggas. Det är upp till Stockholm Parkering samt gatu- och fastighetsnämnden/den nya trafiknämnden att analysera dessa frågor och utarbeta förslag. Om bergrum och tunnlar ska ianspråkta i enlighet med motionärernas förslag, måste även brand- och räddningsnämnden analysera frågeställningen utifrån säkerhetsaspekter.

Motionärerna åberopar en undersökning av USK i sin argumentation. Kontoret tolkar motionärerna som att det handlar om kontorets undersökning Bilinnehav och bostadsparkering från år 2001 som endast avsåg boende i innestadsfastigheter byggda på 1990-talet.

I denna undersökning var det i genomsnitt 0,75 bilar per lägenhet. Det kan konstateras att familjer med två vuxna tenderar att ha tillgång till bil i högre utsträckning än ensamstående personer. 42% av dem som hade bil i undersökningen parkerade den på gatan, 29% i fastighetens garage samt 16% i annan fastighets garage.

I oktober 2004 genomförde USK en annan undersökning, Kunder bedömer 4 p-hus i innerstaden, på uppdrag av Stockholm Parkering AB. Där framkommer att mer än varannan person som använder bilen i stan för att arbeta, uträtta ärenden eller roa sig oftast parkerar i P-hus.

I undersökningen ställdes också vissa attitydfrågor. Bl a framkom att de intervjuade såg som främsta fördel med gatuparkering att det är billigare (41%) samt att man kommer närmare sitt besöksmål (39%), medan fördelen med att parkera i parkeringshus är att det är lättare att hitta en plats (60%), det känns säkrare/tryggare (22%). Närmare 75% av de intervjuade kör bil i stan en gång i veckan eller oftare. Varannan man, men endast var tredje kvinna, parkerade vid intervjutillfället i ett tjänsteärende.

Vid analys av behovet av ytterligare parkeringsplatser i innerstaden måste även försöket med miljöavgifter vägas in. I ovanstående undersökning bedömde nästan var

tredje intervjuad att deras bilåkande i innerstaden kommer att minska vid införande av miljöavgifter. Det påverkar också efterfrågan på och behovet av parkeringsplatser.

Brand- och räddningsnämnden beslutade den 9 december 2004 att återremittera ärendet för ett förtydligande över var brandförsvarets bergrum och tunnlar finns, deras storlek och användning idag.

Brand- och räddningsnämnden behandlade det återremitterade ärendet den 10 februari 2005 då beslutade nämnden att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Didar Samaletdin* (fp) enligt följande.

bifall till förvaltningens förslag
bifall till motionen.
bifall till förslag från fp enligt nedan

Folkpartiet anser det viktigt att utnyttja alla möjliga befintliga utrymmen som brand- och räddningsnämnden förfogar över. Det leder till att minska antalet parkerade bilar på stadens gator och alla bilisters rundkörningar på jakt efter en parkeringsplats.

Brand- och räddningsnämndens intäkter skulle möjligen öka om man hyr ut till garage än till lagerlokal.

Brandförsvarets tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Brand- och räddningsnämnden har tillsammans med Gatu- och fastighetskontoret remitterats motion (2004:53) om fler parkeringsplatser i bergrum och tunnlar i Stockholms innerstad. Motionärerna, Didar Samaletdin (fp) och Ulf Fridebäck (fp), yrkar på att Brand- och räddningsnämnden tillsammans med Gatu- och fastighetskontoret tar fram förslag på möjliga bergrum och gamla tunnlar som skulle kunna användas till innerstadsparkeringar.

Stockholms brandförsvaret äger 6 större och 29 mindre bergrum. Flertalet av rummen är klassade som skyddsrum. Utöver dessa bergrum finns ett antal övriga berg-rumsanläggningar, varav flertalet är f d framskjutna enheter. Fem av de framskjutna enheterna är försedda med s k fordonsskydd, d v s utrymme för fordon i anslutning till den framskjutna enheten. De sex större och flertalet av de mindre bergrummen är belägna i Stockholms innerstad. Av fordonsskydden ligger tre i innerstaden. Samtliga utrymmen har tillkommit under 1950-talet. Förteckning över respektive utrymme redovisas i bilaga 1.

Alla sex större bergrum samt ett av fordonsskydden används redan i dag som parkeringsgarage, d v s brandförsvaret hur ut dem till externa kunder för garageverksam-

het. De två övriga fordonsskydden används dels av brandförsvaret för garagering av en del äldre brandbilar, dels för uthyrning till kulturella ändamål. Ca hälften av de mindre bergrummen är uthyrda och då främst så som förråd.

De mindre bergrummen är i första hand byggda för att fungera som skyddsrum och har därmed en viss form och area. Ritningar över två av rummen visas i bilaga 2. Även övriga mindre skyddsrum är utformade enligt dessa ritningar, varvid flertalet är försedda med trappor. Rummen skall även framgent vara skyddsrum. Detta gör att de inte på ett effektivt sätt, i sin nuvarande utformning och utan ombyggnader, är möjliga att använda som parkeringsgarage.

Brandförsvaret har vidare kontinuerlig kontakt med Stockholms Stads Parkerings AB i deras arbete med att skapa parkeringsmöjligheter i staden och där då förvaltningens bergrum eventuellt kan ingå som en del.

1. Förteckning över förvaltningens bergrum
2. Principritningar för mindre bergskyddsrum

Brandförsvarets tjänsteutlåtande daterat den 22 november 2004 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms brandförsvaret äger 6 större och 30 mindre bergrum. Alla rum, så när som två av de mindre, är i dag skyddsrum. Därutöver finns i innerstaden två s k fordonsskydd i anslutning till två f d framskjutna enheter. Samtliga utrymmen har tillkommit under 1950-talet.

Samtliga sex större bergrum samt ett av fordonsskydden används redan i dag som parkeringsgarage. Det andra fordonsskyddet används av brandförsvaret för garagering av en del äldre brandbilar.

De mindre bergrummen är i första hand byggda för att fungera som skyddsrum och har därmed en viss form och area. Rummen skall även framgent vara skyddsrum. Detta gör att de i sin nuvarande utformning, inte på ett effektivt sätt och utan ombyggnader är möjliga att använda som parkeringsgarage.

Brandförsvaret har vidare kontinuerlig kontakt med Stockholms Stads Parkerings AB i deras arbete med att skapa parkeringsmöjligheter i staden och där då förvaltningens bergrum eventuellt kan ingå som en del.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade den 14 december 2004 att arbetet med att skapa fler parkeringsplatser bör intensifieras och har länge varit en prioriterad fråga för gatu- och fastighetsnämnden. Dels för att det är brist på p-platser och dels för att frigöra markyta för människor att vistas på. Nämnden anser emellertid att förslaget till parkeringsgarage under Skeppsbron/Slottsbacken är ytterst komplicerat och problematiskt med tanke på de kulturhistoriska värden som finns i Gamla Stan.

Reservation anfördes av *Sten Nordin m. fl. (m)* *Ulf Fridebäck m. fl. (fp)* och *Mats Rosén (kd)* enligt följande.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att bifalla motionen.

Antalet parkeringsplatser är för litet i förhållande till antalet bilar. Detta gäller inte minst i Stockholms innerstad. Att därför ta fram förslag till vilka bergrum och tunnlar som skulle kunna användas till parkering är en god idé.

Precis som USK skriver i tjänsteutlåtandet så ligger det utanför USK:s kompetens att bedöma behovet av parkeringsplatser och var nya parkeringsplatser skulle kunna byggas. Det är därför fullständigt obegripligt varför gatu- och fastighetsroteln valt att remittera motionen till USK. Den statistik som redovisas är ju redan känd.

Särskilt uttalande gjordes av *Ann-Marie Strömberg (v)* enligt följande.

Ett parkeringsgarage under Skeppsbron/Slottsbacken är inte realistiskt. Gamla Stan är stadens historiska hjärta och inte byggt för bilism. Att börja gräva i Slottsbacken skulle inte ge något nytt garage utan en ny ”riksgröp” i likhet vad som blev vid Gamla Riksdagshuset. Bilkörande och parkering i Gamla Stan skall minskas inte utökas.

Parkeringen i staden skall styras från gatuparkering och till tomtparkering. I takt med att parkeringsgarage byggs ut under jord skall därför antalet parkeringsplatser på gatumark minskas.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 december 2004 har i huvudsak följande lydelse.

I samband med behandlingen av stadens budget för 1998 beslöt kommunfullmäktige att godkänna kommunstyrelsens förslag till mål och inriktning för Stockholm Parkering för åren 1998-2000. Ett viktigt mål för bolagets verksamhet var att Stockholm Parkering i samarbete med gatu- och fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden klarlägga och prioritera i vilka lägen underjordiska parkeringsanläggningar skulle byggas. Vid övervägandena skulle företagsamhetens och handelns liksom besöksnäringens behov särskilt beaktas. Med utgångspunkt från fullmäktiges uppdrag gjordes en inventering med förslag till 17 projekt med totalt ca 3000 parkeringsplatser i underjordiska garage. Utredningen ”Parkering för en bättre stadsmiljö” redovisades för gatu- och fastighetsnämnden den 2 februari 1999 och för stadsbyggnadsnämnden den 4 februari 1999.

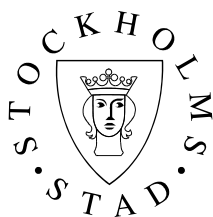
Nr	Stadsdel	Typ av garage	Antal platser	Kommentar
	Kungsholmen			
1	Polishusparken	Under jord	70	Färdigbyggt
2	Strandbergsgatan	Däck	150	Färdigbyggt
3	Lilla Essingen	Däck	150	Vilande
	Norrmalm/ Vasastaden			
4	Rörstrandsgatan	Däck	45	Färdigbyggt
5	S:t Eriksplan	Under jord	250	Färdigbyggt
6	Tegnérulunden	Berg	150	Stoppat efter protester från närboende
7	Norra Bantorget/ Östra Järnvägsg.	Under jord	200	Utredning pågår
	Östermalm			
8	Eriksbergsskolan	Berg	100	Vilande
9	Eriksbergsplan	Berg	200	Vilande
10	Patentverket/ Skeppargatan	Under jord	150	Vilande
11	Armémuseum	Under jord	200-400	Utredning pågår
12	Historiska muséet	Under jord	170	Vilande
13	Garnisonen	Under jord	200	Vilande
	Gamla Stan			
14	Skeppsbron/ Slottsbacken	Under jord	350	Utredning pågår
	Södermalm			
15	Högalidsgatan	Berg	200	Byggstart 2005
16	Högbergsgatan	Berg	100	Vilande
17	Stigberget	Berg	200	Utredning pågår

Härefter har Stockholm Parkering erhållit markanvisningar för underjordiska garage vid Hovslagargatan – ca 150 platser - (Blasieholmen) och vid Rosendal Mindre -ca 150 platser - (Södermalm). Planutredningar för dessa lägen pågår. Gatu- och fastighetsnämnden beslöt 2000-06-13 att till AP Fastigheter AB anvisa mark för underjordisk parkeringsanläggning inom fastigheten Östermalm1:61 - ca 800 platser- (del av Humlegården). Detaljplaneärendet stoppades efter protester från närboende.

Som framgår av redovisningen ovan är det inte lätt att hitta lämpliga ställen för anläggande av parkeringsgarage. Av projekten är endast fyra färdigbyggda. Projektet under Högalidsgatan kommer att byggstarta under år 2005. Av de angivna projekten är vidare sju stycken vilande, d v s någon aktivitet som driver ärendena framåt pågår inte. Dessa projekt bör därför ses över avseende möjligheten att genomföra byggandet av föreslagna garage.

I innerstaden finns ett antal skyddsrum och tunnlar som behärskas av brandförsvaret. Enligt uppgift från brandförsvaret används tillgängligt utrymme redan idag för parkeringsändamål och ytterligare utrymme är inte möjligt att tillskapa utan att omfattande åtgärder vidtas.

Gatu- och fastighetskontoret föreslår att nämnden beslutar uppdra åt kontoret att i samarbete med Stockholm Parkering se över möjligheten att genomföra de projekt som idag är vilande.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2004:53

2004:53

Motion av Didar Samaletdin och Ulf Fridebäck (båda fp) om fler parkeringsplatser i bergrum och tunnlar

Parkeringsbristen är ett stort problem i Stockholms innerstad. Den rödgröna majoriteten väljer att lösa parkeringskrisen genom att höja boendeparkeringsavgiften med 100 procent, anställa betydligt fler parkeringsvakter och höja avgiften för felparkering. Samtidigt som de aktivt motarbetar alla förslag från oppositionen om fler parkeringsplatser i innerstaden.

Majoritetens teori om att stor parkeringsbrist medför att fler avstår från att äga bil får inget stöd av utrednings- och statistikkontorets (USK) undersökning om parkeringstillgång och bilinnehav. En successivt svårare parkeringssituation har hittills inte förhindrat ökningen av bilinnehavet i innerstaden. Tvärtom, Allt fler människor skaffar bil och det genomsnittliga bilinnehavet i innerstaden har ökat markant.

Konsekvensen av majoritetens olyckliga parkeringspolitik är att tid och körsträckor för att finna parkeringsplatser ökar. Ett tydligt exempel på omvänd miljöpolitik. Det finns också en överhängande risk att fördubblad avgift för boendeparkering och alldeles för få parkeringsplatser leder till ökad bilanvändning. De boende väljer att köra till jobbet istället för att parkera bilen vid bostaden. Därmed faller själva syftet med boendeparkering - att ge de boende i innerstaden möjlighet att ställa bilen hemma och på så sätt minska bilanvändandet.

För att förhindra ett fullständigt kaos på våra gator framöver och för att erbjuda alla de som betalar boendeparkering lite valuta för pengarna, vill vi därför utreda möjligheterna till att använda några av de många bergrum och tunnlar som finns under Stockholm till parkeringar.

Med anledning av ovanstående yrkar vi

att brand- och räddningsnämnden tillsammans med gatu- och fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram förslag på möjliga bergrum och gamla tunnlar som skulle kunna användas till innerstadsparkeringar.

Stockholm den 4 oktober 2004

Didar Samaletdin

Ulf Fridebäck